

Voorstel voor wijziging Informatiemodel ZTC

Van: Arjan Kloosterboer

Datum: 5-9-2013

Ter bespreking in Expertgroep Informatiemodellen dd. 12-9-2013

In maart 2013 is de ZTC 2.0 gepubliceerd. Een onderdeel daarvan is het informatiemodel van de ZTC (2.0; zie [hier](#) en de bijlage). Voortschrijdend inzicht, waaronder het verStUFfen en de bespreking daarvan in de Expertgroep StUF, leid tot het voorstel om dit informatiemodel op drie punten aan te passen en StUF-ZTC op de aangepaste versie te baseren. Hieronder verwoorden we deze voorstellen. Beoogd is bespreking hiervan en instemming hiermee in de Expertgroep Informatiemodellen op 12 september 2013 teneinde StUF-ZTC op korte termijn (beoogd is oktober) te kunnen vaststellen. Daarnaast worden ook reacties ingewonnen bij leden van de voormalige werkgroepen ZTC 2.0 en Doorontwikkeling RGBZ. De aard van de reacties kan tot vertraging leiden in het doorvoeren van deze wijzigingen.

Zaaktypespecifieke eigenschappen

De ZTC 2.0 biedt de mogelijkheid om zgn. zaaktypespecifieke eigenschappen te specificeren bij een zaaktype d.m.v. het objecttype EIGENSCHAP. Een dergelijke eigenschap wordt nu gespecificeerd met de attributen Eigenschapnaam, Definitie, Formaat, Lengte, Waardenverzameling, Toelichting en Kardinaliteit. De StUF-expertgroep heeft bezwaar tegen deze wijze van specificeren van eigenschappen. Het staat toe dat willekeurige attributen op willekeurige wijze bij zaaktypen opgenomen worden en de specificatie van deze attributen is onvoldoende om deze op te kunnen nemen in StUF-berichten.

Met het specificeren van eigenschappen wordt ten eerste beoogd duidelijkheid te geven over de voor een zaaktype relevante eigenschappen en wordt ten tweede beoogd die eigenschappen zodanig te specificeren dat deze in StUF-berichten opgenomen kunnen worden. In de ogen van de StUF-expertgroep moeten deze doelen op een andere wijze verwoord worden in het informatiemodel van de ZTC. Zij stellen voor dat zaaktypespecifieke eigenschappen altijd ontleend worden aan bestaande informatie- en berichtenmodellen. De specificatie in de ZTC van deze eigenschappen is dan vooral een verwijzing naar attributen in desbetreffende modellen. Door deze eigenschappen vanuit desbetreffende berichtenmodellen te importeren in StUF-ZKN-berichten, wordt een robuuste gegevensuitwisseling verkregen waarmee ook zaaktypespecifieke eigenschappen in zaakberichten uitgewisseld kunnen worden.

KING is van mening dat dit een wenselijke verbetering is van de gegevensuitwisseling en dat zij derhalve dit voorstel ondersteunt. Dit zou betekenen dat een zaaktypespecifieke eigenschap in de ZTC gespecificeerd wordt met de volgende attributen:

- Eigenschapnaam: de naam van de eigenschap zijnde de attribuutnaam in het informatiemodel waarin de eigenschap is gemodelleerd;
- Definitie: De beschrijving van de betekenis van de eigenschap zijnde de definitie van het attribuut in het informatiemodel waarin de eigenschap is gemodelleerd;

- Objecttype: de naam van het objecttype waarbij de eigenschap is gemodelleerd in het informatiemodel waarvan het objecttype deel uit maakt. Dit kan een objecttype zijn dat genoemd wordt in een voorkomen van ZAAKOBJECTTYPE (de objecttypen waarop een zaak betrekking heeft). Er is evenwel geen toegevoegde waarde van een relatie tussen EIGENSCHAP en ZAAKOBJECTTYPE op dit punt. Een en ander zal worden toegelicht bij de attribuutsoort.
- Informatiemodel: de naam en de versie van het informatiemodel waarin de eigenschap is gemodelleerd;
- Berichtenmodel: de naam en versie van het berichtenmodel (veelal een StUF-sectormodel) dat afgeleid is van het eerder gespecificeerde informatiemodel en waarin de eigenschap is opgenomen;
- Complex type: de drieletterige code voor de entiteit in het berichtenmodel die afgeleid is van het eerder genoemde objecttype en waarbij de eigenschap is opgenomen;
- Element: de naam van de eigenschap in het desbetreffende berichtenmodel;
- Toelichting: een toelichting op de eigenschap en het belang hiervan voor zaken van dit zaaktype waarbij de eigenschap is opgenomen (bestaande attribuutsoort).

Consequentie van dit voorstel is dat er altijd sprake moet zijn van een informatie- en berichtenmodel waarin de, bij een zaaktype te specificeren, eigenschap is opgenomen. Dit is evenwel een waarborg voor een robuuste gegevensuitwisseling. KING komt nog met een handleiding hoe op pragmatische wijze in een informatie- en berichtenmodel voorzien kan worden indien dit nog niet voorhanden is voor een, bij een zaaktype op te nemen, eigenschap.

Historie van zaaktypen

In het informatiemodel van de ZTC 2.0 is slechts beperkt historie gemodelleerd. Bedoeld is dat een zaaktype als geheel historie kent. Dat maakt het mogelijk periodiek een nieuwe versie van een zaaktype uit te brengen met daarin ongewijzigde en gewijzigde statustypen, roltypen, documenttypen, besluittypen, eigenschappen, resultaattypen, et cetera. Dit betekent dat alleen een nieuwe versie van een zaaktype leidt tot nieuwe waarden van attributen van ZAAKTYPE en van alle 'daaronder hangende' objecttypen en relaties. Tussentijdse wijzigingen van attribuutwaarden en relaties zijn niet beschikbaar cq. zijn niet gemodelleerd. De ingangsdatum van een nieuwe waarde van een gewijzigd attribuut is gelijk aan de versiedatum van het zaaktype. Er is dus alleen beschikbaar welke attributen en relaties gewijzigd zijn ten opzichte van de voorgaande versie en wat de 'oude en nieuwe' waarden zijn in de voorgaande resp. nieuwe versie.

Om deze strekking van het omgaan met historie van zaaktypen eenduidig tot uiting te laten komen, is aanpassing van het informatiemodel van de ZTC noodzakelijk. Het betreft overigens amper een wijziging van de structuur van het informatiemodel. Het gaat met name om de indicatie materiële historie en om regels voor het omgaan met historie. Het is eerder het herstel van een fout (inzake materiële historie) dan een inhoudelijke wijziging. Het betreft de volgende aanpassingen:

- a) Aan het objecttype ZAAKTYPE moet de attribuutsoort Versiedatum toegevoegd worden die aangeeft wat de ingangsdatum is van de versie van het zaaktype.
- b) Alle objecttypen, m.u.v. CATALOGUS, en relatieklassen moeten een 'Datum begin geldigheid' en een 'Datum einde geldigheid' hebben (de datum waarop het object is ontstaan resp. is opgeheven). Alleen zo is vast te leggen dat bijvoorbeeld een bepaald roltype niet meer van toepassing is bij een nieuwe versie van een zaaktype maar wel voor de voorgaande versies van dat zaaktype. Dit betekent dat deze attributen toegevoegd moeten worden aan EIGENSCHAP,

ROLTYPE, ZAAKOBJECTTYPE, ZAAKTYPENRELATIE en ZAAK-DOCUMENT-RELATIE (de overige objecttypen kennen deze attributen al).

- c) Alle N:M-relaties moeten voorzien zijn van een relatieklasse met daarin minimaal de attributen 'Datum begin geldigheid' en 'Datum einde geldigheid'. Voor 1:N-relaties is historie niet nodig. Dergelijke relaties kunnen alleen maar toegevoegd en verwijderd worden, ze kunnen niet wijzigen (het 'verleggen' van een relatie is geen wijziging maar het verwijderen van de ene relatie en het toevoegen van de andere relatie). Wanneer een voorkomen van een, aan een zaaktype 1:N gerelateerd, objecttype relevant is voor dat zaaktype, blijkt uit de begin- en einddatum van dat voorkomen wanneer de relatie geldig is. Bij N:M-relaties ligt dit anders. Zo kan een documenttype al enige tijd bestaan (en een begindatum hebben) en relevant zijn voor een zaaktype, terwijl dat documenttype pas op een later tijdstip relevant wordt voor een ander zaaktype. De begin- en einddatum is dus ook van belang voor de relatie. Dit betekent dat de relatieklassen ZAAK-BESLUIT-RELATIE toegevoegd moet worden aan de relatie tussen ZAAK en BESLUITTYPE met de attributen 'Datum begin geldigheid' en 'Datum einde geldigheid'. De overige N:M-relaties beschikken al over deze attribuutsoorten (zie punt b).
- d) Aangezien historie alleen van belang is op datums waarop versies van een zaaktype uitgebracht worden, kunnen de 'Datum begin geldigheid' en 'Datum einde geldigheid' alleen waardes hebben die overeenkomen met de versiedatums van desbetreffende zaaktypes. Dit betekent het toevoegen van een regel (bij 'Regels attribuutsoort') aan alle attribuutsoorten 'Datum begin geldigheid' en 'Datum einde geldigheid' met de tekst: "De datum is gelijk aan een Versiedatum van het gerelateerde zaaktype" resp. "De datum is gelijk aan de dag voor een Versiedatum van het gerelateerde zaaktype".
- e) Op enkele uitzonderingen na krijgen alle attribuutsoorten de indicatie Materiële historie = Ja (staat nu op Nee, evenals formele historie). De uitzonderingen betreffen identificaties en datums begin- en einde geldigheid. Voor relatiesoorten is dit niet nodig, aangezien deze niet kunnen wijzigen (ze kunnen alleen toegevoegd en verwijderd worden, zie punt c). Aangezien historie alleen van belang is op datums waarop versies van een zaaktype uitgebracht worden, wordt aan elke attribuutsoort met Materiële historie = ja een regel (bij 'Regels attribuutsoort') toegevoegd met de tekst: "De datum waarop de waarde van de attribuutsoort (materiële historie) wijzigt is gelijk aan een Versiedatum van het gerelateerde zaaktype". Met de indicatie Materiele historie = Ja wordt aangegeven dat historie van waarden van de attribuutsoort beschikbaar moet zijn. Met de toegevoegde regel wordt aangegeven dat materiële historie alleen beschikbaar is op de versiedatums van het gerelateerde zaaktype".

De voorgestelde modellering van historie is complex maar noodzakelijk en niet op andere wijze vorm te geven. Gek genoeg is het doel eenvoudig: alleen historie door middel van versies van een zaaktype. Voor StUF-ZTC heeft dit m.i. dan ook weinig consequenties. StUF kent alleen maar historie op entiteit-niveau (corresponderend met een objecttype) en niet op element-niveau (corresponderend met een attribuutsoort). Het is juist op dit entiteit-niveau (zaaktype, statustype, eigenschap, et cetera) dat we versies (van die entiteit) beschikbaar willen maken. Ook voor applicatie-databases waarin zaaktypen conform ZTC 2.0 beheerd worden, verwacht ik weinig problemen. Op één of andere wijze moet hierin al rekening gehouden zijn met versies van zaaktypen. Verdergaan eisen worden niet gesteld.

Archiefregime voor zaken en documenten

Door middel van RESULTAATTYPE kan nu aangegeven worden wat het archiefregime is van alle over en bij een zaak vastgelegde informatie, met name informatieobjecten cq. documenten. Voor alle documenten bij een zaak geldt, naar gelang het resultaat van de zaak, hetzelfde archiefregime. In de praktijk blijkt dit evenwel niet houdbaar. Bepalend voor het archiefregime is de zgn. Selectielijst (voor gemeenten: 'Selectielijst voor archiefbescheiden van gemeentelijke en intergemeentelijke organen', 2012; zie [hier](#)). Deze is ingericht op documenten, niet zozeer processen, laat staan zaaktypen. Er zijn wel voornemens om deze lijst meer procesgericht of zelfs zaakgericht in te richten maar zover is het nog (lang) niet. En zelfs als deze lijst zaakgericht is opgesteld, dan nog zullen er uitzonderingen zijn voor privacy-gevoelige documenten. Een voorbeeld in de huidige selectielijst betreft zaken waarin een omgevingsvergunning verleend wordt voor de activiteit 'bouwen' (een 'bouwvergunning'). Bouwvergunningen moeten ten eeuwige dage bewaard blijven (punt 7, blz. 4), sterkte- en constructieberekeningen en bodemonderzoeken tot één jaar na sloop en overige bescheiden 20 jaar (par. 3.6, punt 2, blz. 27). De huidige modellering van de ZTC 2.0 zou betekenen dat alle documenten ten eeuwige dage bewaard zouden blijven, dus ook overige bescheiden als het verzoek om aanvullende informatie, emails tussen gemeenten en aanvrager en interne adviezen. Dit is strijdig met de selectielijst en niet wenselijk. Het is derhalve ook noodzakelijk om het archiefregime voor een specifiek documenttype bij een zaaktype te kunnen bepalen, indien dit afwijkt van het archiefregime voor het zaaktype als geheel. Het gaat dus alleen om het vastleggen van de uitzonderingen. De toekomst (van de Selectielijst) moet leren of de uitzonderingen tot een minimum teruggebracht kunnen worden.

Het voorgaande heeft voor het informatiemodel tot gevolg het toevoegen van een N:M-relatie (kardinaliteiten aan beide zijden 0..*) tussen RESULTAATTYPE en ZAAK-DOCUMENTTYPE met een relatieklasse. De reeds bestaande relatie tussen beide objecttypen (RESULTAATTYPE heeft verplichte ZAAK-DOCUMENT-TYPEn) is van geheel andere aard, interfereert niet met de toe te voegen relatie en blijft ongewijzigd.

De nieuwe relatie geeft aan dat er voor voorkomens (zaakdocumenten) van het gerelateerde ZAAK-DOCUMENTTYPE een uitzondering is in het archiefregime ten opzichte van het archiefregime voor zaakdocumenten bij zaken van het ZAAKTYPE bij het zaakresultaat zoals vastgelegd in het voorkomen van RESULTAATTYPE. De relatie loopt naar ZAAK-DOCUMENTTYPE en niet naar DOCUMENTTYPE omdat het gaat om het resultaat bij een zaak en dus alleen voor documenten bij die zaak en niet voor een document in het algemeen. Aangezien het om uitzonderingen gaat zal het (lang) niet voor alle zaak-documenttypen bij een zaaktype van toepassing zijn en zal het niet voor elk resultaattype van toepassing zijn. De relatieklasse bevat de attribuutsoorten Selectielijstklasse, Archiefnominatie, Archiefactietermijn, Datum begin geldigheid en Datum einde geldigheid, naar analogie van de overeenkomstige attribuutsoorten van RESULTAATTYPE. Hiermee kan het afwijkende archiefregime aangegeven worden. Definities:

Selectielijstklasse	Verwijzing naar de, voor het archiefregime van het ZAAK-DOCUMENTTYPE bij het RESULTAATTYPE relevante, passage in de Selectielijst Archiefbescheiden van de voor het ZAAKTYPE verantwoordelijke overheidsorganisatie.
---------------------	--

Archiefnominatie	Aanduiding die aangeeft of documenten bij zaken van het ZAAKDOCUMENTTYPE met een resultaat van het RESULTAATTYPE blijvend moeten worden bewaard, vernietigd of overgebracht naar een archiefbewaarplaats
Archiefactietermijn	De termijn in maanden waarna een document bij een zaak van het ZAAKDOCUMENTTYPE met een resultaat van het RESULTAATTYPE vernietigd of overgebracht (naar een archiefbewaarplaats) moet worden. De datum waarop deze termijn start, is afhankelijk van de waarde van Brondatum archiefprocedure bij RESULTAATTYPE.

Bijlage: Informatiemodel ZTC 2.0 (huidig) in schema

